AMZA PELLEA

Nea Marin şi zioa fomeii

O afacere oltenească
Nea Mărin şi Anu Nou
Nea Mărin şi tomobilu

Nea Marin şi zioa fomeii.

Cădea 8 martie într-o dumineca. Sâmbătă seara n-am de lucru şi zic:

— Auz, Veto, fata tatii, ştii ce ma gândii io?

— Ce te gândişi? Zice Veta.

— Iote maine, tot ie ziua ta, aşa ca intru io de sirvici în locu tau şi fac prin casa toate ielea de le faci tu. Tu stai şi te odineşti!

— Lăsa, Marine, ca le-ncurci, zice Veta, ce te pricepi tu la treburi muiereşti!

— Iote, ma la ea, zic, mare brânză, şi pi-urma ce traba mare ai tu maine, ca ie duminica. Zi tu mie ce ie de făcut şi lasă-l pe mandea, daca nu t-o plăcea, sa numi zici mie Marin!

— Bine, zice Veta, iote, te scoli şi tu de dimineață, dai de mâncare la orătanii, la găini, la gâşte. Scoli copiii, il îmbraci pe Marinel al mic, le dai de mâncare şi pe urma te pui pe gătit şi coci o tara de paine, ca aia de ieri sa farsi. Da' vei ce faci de mâncare, sa ajungă şi seara. Încolo nu prea sunt multe de făcut: maturi bătătura, bat presurile din odaia a buna, ştergi geamlacu di la prispa si, daca te pricepi, mai ie o tara de împletit la ilicu lui Marinel. Sara pui masa, il scalz pe Marinel, culci copiii şi apoi vasale

AMZA PELLEA

Nea Marin şi zioa fomeii

O afacere oltenească
Nea Mărin şi Anu Nou
Nea Mărin şi tomobilu

Nea Marin şi zioa fomeii.

Cădea 8 martie într-o dumineca. Sâmbătă seara n-am de lucru şi zic:

— Auz, Veto, fata tatii, ştii ce ma gândii io?

— Ce te gândişi? Zice Veta.

— Iote maine, tot ie ziua ta, aşa ca intru io de sirvici în locu tau şi fac prin casa toate ielea de le faci tu. Tu stai şi te odineşti!

— Lăsa, Marine, ca le-ncurci, zice Veta, ce te pricepi tu la treburi muiereşti!

— Iote, ma la ea, zic, mare brânză, şi pi-urma ce traba mare ai tu maine, ca ie duminica. Zi tu mie ce ie de făcut şi lasă-l pe mandea, daca nu t-o plăcea, sa numi zici mie Marin!

— Bine, zice Veta, iote, te scoli şi tu de dimineaţă, dai de mâncare la orătanii, la găini, la gâşte. Scoli copiii, il îmbraci pe Marinel al mic, le dai de mâncare şi pe urma te pui pe gătit şi coci o tara de paine, ca aia de ieri sa farsi. Da' vei ce faci de mâncare, sa ajungă şi seara. Încolo nu prea sunt multe de făcut: maturi bătătura, bat presurile din odaia a buna, ştergi geamlacu di la prispa si, daca te pricepi, mai ie

o tara de împletit la ilicu lui Marinel. Sara pui masa, il scalz pe Marinel, culci copiii şi speli vasale.

— şi tu ce faci? Zic io.

— Iote, o sa fac şi io ce faci tu duminica. Ma duc pi la cooparativa, beau o ţuică cu unu, cu altu, viu acasă, mănânc şi ma culc. Da', cum eu nu beau ţuica, o sa stau p-acasa, sa te-ajut sa te descurci.

— Ba, să-t vez de treaba ta, ca ma descurc io şi singur.

Ma, frate-miu, ma apucasa aşa un ambâţ, ştii ma apucasa aşa un ambâţ. Ma sculai io cu noaptea în cap, ca ma cam perpelii, nu prea dormii, ştii? şi m-apucai de treaba.

Ma, nepoate, cu oratanile ma descurcai cum ma descurcai, când fu sa scol copii, fu mai greu. Daca văzui şi văzui, când zbierai odată „deşteptarea" săriră tot în tavan. Al mic se sperie rau de tot, începu sa chirăie de lătrau câinii pe vale, auz? Veta zice:

— Ce ai, ma, Marine, pa aşa sa şcoala copiii?

— Da' cum? Zac io.

— I-ai şi tu cu usurelu, ii mângâi, ii pupi, să-i scot uşurel din somn, din vise.

— Ce să-i pup, nu vezi ca ala micu ie ud fleaşca, făcu az-noapte pe iel.

— Pai, schimbă-l! Zace Veta.

— L-aş schimba io, da' cine mi-l ia? Nu vezi ca parca ie ciutura sparta?

— Schimbă-l de scutece, Marine, nu de tot, zace Veta râzând.

— Nu pot, zac, ca ma spălai pe mâini sa frământ pâinea, ştii? Sa frământ pâinea!

Ma apucai io de paine, pusai faina, pusai apa, frământai ce frământai, da' cam făcea colareti, făcea nişte plotoage de faina mari cat nucile, auz? Ma muncii io di le sparsai si, când sa zic ca sunt gata, nu stiu cum făcui şi-mi căzu ţigara din gura în aluatu din capistere. Ma, frate-miu, o căutai di ma trecură năduşelile, daca văzui ca n-o găsesc zac: „Ma, cine-o manca-o, norocu lui."

Da' nu mai putui sa scot mâinile din aloat. Detei sa plec, capisterea dupe mine.

Abea ma dezlipi Veta, că-mi zisa ia:

— Ma, când frământ paine, presara-t faina pe mâini, c-altfel te lipeşti.

Ma gândii io… Măă, ce sa gătesc, ma, ce sa gătesc? Ia sa tai io o găină, ca m-oi pricepe io ce sa fac din ia. Ieşii din bătătură, aruncai câteva boabe şi vad o găină aşa mai grasa, una porumbaca, înfoiata aşa şi cam încrezută, cam inganfata, samana cu soacră-mea, ştii? Sa uita la mine asa, cam de sus. E zac, ce fac io cu tine acuş, sa vezi ce fac io cu tine! Si, când îmi veni bine, i-aruncai ilicu în cap, o prinsai, o opării s-o jupuii, ca cum fu apa schiarta, ce mai, o jupuii cu chiele cu tot.

Da' de mâncat n-avusaram parte s-o mâncăm, frate-miu. Când veni Veta şi văzu ale pene porumbace, zice:

— Aba Marine, ce găina taias tu?

— Una porumbaca, zac.

— Porumbaca, porumbaca, da' pe care?

— Pa', io de unde sa stiu, ce, le cunosc după nume?

— Unde ie capu'?

— Iote colo!

Ma, frate-miu, începu Veta sa se vaiete, s-o jelească de parca i-o tăiasem pe masa, auz?

— Marineeee, Marine, tăiaşi cloţa de mai avea vro săptămână şi scotea pui. Acuşica cine-mi mai cloceşte ouăle, Marineeee? Marineee cine le mai cloceşte?

— Iote, o chemam pe-a bătrâna, pe muma-ta, ca tot n-are treaba şi cam samana iele intre iele.

Ma, sa făcu Veta foc. Intre timp sa arsa şi pâinea în ţâşt, aşa ca la prânz mâncarăm nişte mămăliga rece c-o tarasica de lapte afumat. Nici peste zi nu prea avusai spor. Ba un soi de spor tot avusai, ca sparsai fro doua oichiuri la geamlacu di la prispa.

Sara nici mămăliga nu mai fu, aşa ca mâncarăm ceapa cu brânză. Mâncăm şi plângeam, ştii?

Pe al mic il scăpai în scăldătoare, băgai mana due iel să-l scot, ma musca de mana, auz? Pui de juvete, ii plăcu în apa, sa bălăcea de ma făcu leoarca, ma stropi tot, ce mai!

Dupe ce culcai copiii, cum stau io-n pat în capu oaselor, ascultam greierii şi beam o ţagăre, zace Veta:

— Hai, Marine, lăsa, nu fii supărat, io îţi mulţumesc pentru gândul al bun. N-are nimic daca le-ncurcasi, de un-sa te pricepi tu la treburi muiereşti?

Ma, nepoate, ma, când o auzii asa, mi sa înmuie inima. Ma, mânca-i-aş sufletu iei, ca bun suflet are Veta asta, buna nevasta ie, cum ştie ia cu o vorba să-t ia supărarea, c-o vorba, auz?

— Hai, zice, acuma culcă-te, că-i aproape ngiezu noptai.

— Nt, zac io, nu ma culc.

— Pa', ce aştepţi? Zice ia.

— Iote, zic, mai aşteptam o tzara sa treacă zaua ta, te scoli tu, fata tatii, sa faci ceva de mâncare, că-mi ghiorăie matele cum ghiorăie tranzistoru lu popa Vârlan dupe ce l-a reparat Suca. Iote aşa îmi chioaie.

O afacere oltenească.

Mă frate-miu, când faci câte o afacere, cum te taie pe tine capu, şi iasă prost, îţi ie năcaz, nu zâc nu. Îţi ie năcaz, ce mai! Da' când te iei dupe capu altuia şi iasă prost, atunci să vez, că-t vine să-t bagi ghearele-n oichi, nu alta!

Bag samă, c-aşa ie făcut omu, să fie cu iel mai iertător decât cu ăilalt!

Pa' mie, acu, di ce mi-e năcaz? Di ce mi-e mie năcaz acu? Ca mă luoai dupe capu şi vorba lu Fanică a lu Catâru!

Vine la mine-ntr-o dimineaţa şi zâce:

— Mă nea Marine, mă, mă uit la tine şi mă minunez! Om bătârn şi nu te taie capu!

— Pa' di ce, mă?

— D-aia, că stiu c-ai nevoie de bani, munceşti de te speteşti şi n-ai spor!

— Cum n-am, mă, spor, ce vorbă-i aia?

— Iote ca te uzmesti cu caratu la chitara pentru suseaua a noua. Mai bine faci un drum până la Severin şi vii de-acolo pricopsit.

— Pa' ce mă, la Severin umbla câinii cu covrigi în coada sau plouă cu crăiţari?

— Cam aşa ceva, zâce iel! Că-mi spusa mie Florica a lu Conovaţ, de-o tine pe Tanta lu Făsui, ca la Severin de când cu santeru al nou, să făcu ou trei frângi, bucata.

— Cât, ba?

— Trei frângi!

— S ă-i saie oichii?

— Să-i!

— Pă' ce mă, aia p-acolo n-au găini, nu să oua, ori dete fr'o bolesnita-n iele?

— Ba, au iei, da' nu pridides c. Ca de când se făcu santeru al mare, la porţile de schier, veniră muncitori puzderie. Munca grea, oamenii, dacă muncesc, trebuie să mănânce, şi ouale-s bune, că-ţi dau znaga.

— Pa' tu de ce nu te duci să vinzi, mă Fanica?

— Mă nea Marine, t-o spui p-a dreapta! N-am nici oua, n-am nici bani să le cumpăr d-aci, să le vând acolo! Da', spui matale ca-m-esti preten şi n-aşi vrea să pricopsasc frun duşman.

Mă, fraţilor, să va spui drept, de când îmi baga Fanica a lu Catiru şarpele asta-n gând, nu mai avusai linişte!

Făceam io ce făceam, da' tot acolo mă gândeam. Mă, zâc, trei frângi ou, nu ie rău!

M-apucai să string toate ouăle, du pin casa, du pin cuibare... Ba făcui una şi mai boacăna... Cum pusasa Veta fr'o patru cloţa cu o zi mai-nainte, mă dusai şi luoai ouăle, uşurel, de supt iele, şi pusei nişte chietre di la gârlă, ca să nu prindă de veste clotale şi să părăsească sirviciu. Lu Veta nu-i spusai nimic, ca cine ştie ce mai îmi zâce, sau scapa fr'o vorba, cum fac muierile, aude frunu şi-mi sufla afacerea.

— Mă frate-miu, strinsai io fr'o doua sute de oua... Mă, zâc, doi ori trei, saşa. Parca n-ar merita să bat io drumu pin

la Severin, pentru şase sute de frângi! Dacă asi avea o mie, alta treaba!

Mă gândii… Mă sucii… Mă, zâc, mi-ar trebui un om de nădejde. Il chemai pe nepotu-miu Suca, şi-i zâc:

— Mă Suca, vrei să facem o afacere-npreuna?

— Nea Marine, cu matale vând şi pe dracu drept înger.

— Mă, zâc, io te iau cu mine la Severin, îţi plătesc trinu, şi-t dau s-o suta de frângi! Fă-mi rost de opt sute de oua!

— Mă nea Marine, pe' c-o suta de frângi nu facem treaba, sau vrei să le fur?

— Mă fi-t-ar starea a dracu, să nu te prind ca furi un ou, ca te omor!

— P-atunci cum?

— Mă, zâc. Fi atent la mine-aci! Suta de frângi i-a ta pentru osteneala. Pentru oua it dau io alti bani, cu care cumperi. Da' nu d-aci di la noi din sat, te duci pi la Catane, pi la Covei, pi la Ghidici-n colo. Nu sufli o vorba şi ai grija să nu fie ouăle clocite, şi să vii iute! Mă, venişi?

— Nea Marine, zbor!

Făcu Suca al meu, treaba buna. A treia zi, avuserăm o mie de oua. Le chitirăm noi în patru paporniţa, în mălai, şi-i zisai lu Suca:

— Mă, pana plecam, le pituli la voi în paie, da' vez să nu le simtă cataua lu Marin Galiceanu, ca dacă mănâncă frun ou, te mănânc cu coaja cu tot.

— N-ai grija, nea Marine, mă culc pa iele!

— Cum pa iele, mă, ce ieşti năród?

— Hai mă, nea Marine, ce nu ştii de gluma, vorba vine?! Auz, nea Marine, da' ce faci cu-atitea oua?

— Cozonaci, zi io.

— Pa' ce faci cu iei?

— Iote, umplu gura la ai de-ntreaba!

— Vasăzică, tot hoţie!

— Taci mă, zâc, ai răbdare s-o vezi ce-i aia o afacere!

Mă dusai la colectiva, să mă-nvoiesc la brigadier, la nea Tanasuca a lu Colan a lu Mirea.

— Mă, nea Tanasuca, învoieşte-mă fr'o doua zile!
— Pa' di ce?
— Iote d-aia, ca nu mă simt prea bine, nus-ce am, şi vreau să mă duc la doftor, la Craiova!
— Pa' ce mă, aci n-avem doftor?
— N-avem, zic io, ca ie doftorita şi io mai bine mor, decât să mă dezbrac în fata unei muieri.
— Taci mă, ca te scoate Veta mincinos!
— Ia te uita la talica, pa' ce Veta i-e doftorita?
— Mă, nărod ieşti, zice nea Tanasuca! Pa' ce boala are ruşine?
— N-are, zic io cu gindu la oua, da'io am!
— Bine mă, du-te! Da' să ştii ca cherzi zile-munca!
— Pa' ce să fac? Boala ie boala, nu te-ntreabă!
Zis şi făcut, plecarăm! Da' plecarăm cu-n trin de noapte, să nu vadă careva ce fel de boala am io!
Mă fraţilor, va spui drept, ca n-ghierea şi ruşine; om bătirn, să pleci noaptea, pe furiş.
Da' acu dacă mă prinsasam în 'ora, trebuia să joc ca băgasem banii-n oua!
Dă-n trin, ne trecură toate năduşelile, ca ierea o-nghesuiala, de fu musai să ţinem papornitale-n braţa. Ca ne şi zisa unu:
— Mă fraţilor, lasasi-le colea jos, ca va spetiţi!
— Nu se poate! Zic io.
— Pa' d-or n-ot avea oaua-n iele!
— Facem prinsoare? Zice Suca.
Ii detei una cu cotu, de-şi cherdu răsuflarea.
— Ce dai mă nea Marine?
— Pa' dacă am în plus, zic io.
Mă frate-miu, di la Craiova-n colo, avusaram naroc, ca ierea lumea mai răsfirata, puteai să-t tragi sufletu! Zice Suca.
— Mă nea Marine, la Severin, mă duci şi pa mine la porţiile de schier, să vad dacă nu m-a minţit Gogu llu Pecingine.
— Pa' ce ţi-a zis, mă?

— Pa' i-auz, ca i-a spus lu ta-su, ca ştie de la al bătirn, care a fost la Severin prin opt sute sapte-sapte, ca cică la porţile de schier ie lacatu cit ploasca. Si, mie parca nu-mi vine să cred să iziste un lacăt aşa mare!

— Bine mă nărodule, după ce firsim treaba, te duc!

E, din vorbă-n vorba, ajunserăm la Severin! Când ne deterăm jos din trin, cascatu de Suca, cu oichii dupe una, de-i intrasa rochiţa la apa, cit p-aci să dea cu papornitale într-un cărucior d-ăla de cara marfa.

— Mă, zic, calca uşor, umbla cu băgare de sama, şi dacă faci fruna şi mă bagi în belea, te bat ca pe oaua când le faci jumări!

Mă frate-miu, cu chiu cu vai, ajunseran la piaţă.

Să cad jos din picioare, nu alta! Cit ierea piaţa de mare, ierea alba… Alba… de oaua, de ziceai c-a nins în toiul verii! Când mă uit la preţ, mi se făcu räu de tot! Optzeci de bani bucata şi ieu le luoasem c-un frâng!

Mă frate-miu, văzui negru-naintea oichilor. Auzi, numa oaua negre vedeam!

Mă-ntorc la Suca, râdea cu gura până la urechi.

— Mă nea Marine, dacă afla Grecu ala… Onasus ala… Te-angajează conselor, auz? Începu Suca să urle, s-o rupsa la fuga. Luoai paporniţele şi mă luoai dupe iel. Când văzu c-acu-acu l-ajung, începu să strige:

— 'otiii… 'otiii!

Mă, se făcu o harmalaie… Ciraiau muierile… Urla lumea… „punet mâna pe iei”… Fluiera militiia…

— Mă, zâc, dacă-l prind, il omor!

S-avusai noroc, ca-l prinsai… Ca se-nchiedeca d-un maldăr de praz, şi veni în cap ca uliu, cu paporniţa cu tot, peste o taraba cu oaua!

Mă, cum îmi luoasa Dumnezau minţile, ii mai detei şi io c-o paporniţa de-a mea în cap!

Veni militiia şi ierea să iasă dandanaie mare, ca, pe Suca până nu-l spălară de gălbenuşuri, nu samana cu buletinu!

Făcurăm socotelile, al dracu ala cu taraba parca le numarasa p-ale noastre, ale zdravane!

Ca zicea ca iel avu trei sute cinzaci de oaua, şi când le numararem p-ale noastre, mai iereau trei sute cinzaci şi trei!

Cu ala ne lămurirăm, da' nu scăpăm de militiie! Ca ce avusai cu Suca, de fugii dupe iel? Da' tot cu narodu avusai noroc, că-i făcu cu oichii militiianului, il luoa la o parte, şi-i zisa:

Nu te uita la iel, că-i om bătârn cu păru alb, ii place să joace tiligosu, leapşa, de! Ca-n colo ie cuminte, nu face rău!

Militiianu să uita lung la mine, nu-s ce mutra oi fi avut, ca ofta şi pleca! Ii zâce Suca lui ala cu oauale:

— Auzi, ba nene? Noi scăparam da' matale pin'le vinzi, fac pui!

— Vad şi io, zâce omu, ca nu merg afacerile! O să mă duc să le vând spre Calafat, încolo!

— Auz mă nene, t-aş spune io un merchez, da' mi-e frica ca mă bate omu asta, zâce iel, s-arata spre mine!

— Spune-i mă, zâc, ca nu-ţi fac nimic!

— Auz, nene, dacă te duci spre Calafat, treci şi pe la Băileşti, ca cunosc io unu, Marin a lu Juvete, care-t cumpăra oauale c-un frâng bucata!

Auz vorba la iel!

Mă fraţilor, ne umfla isu pe amândoi mă, ne râdeam şi ne pupam!

Ala cu oauale, se uita la noi cu gura căscată, începu să-şi facă cruci şi să adune oauale.

Plecarăm noi dincolo şi ne duserăm spre porţile de schier. Mă fraţilor, minunea minunilor!

Când să deschisa odată vederea larga, până-n malu ălalalt, ni să taie răsuflarea. Puzderie de maşini şi de oameni dintr-o parte şi din alta mişunau ca furnigile, să puie Dunărea la ham de chiatra şi schier. Mare minune tecnica şi mare ie puterea omului!

— Mă Suca, zâc, nu văzuşi tu lacatu cât plosca, da' văzuşi altele mai dihai. Sta Suca-al meu şi se uita cu oichii duşi la furnigaru de oameni şi maşini. Zice:

— Mă nea Marine, nu te supăra, asta ie treaba, nu gluma!

Bravo lor! Asta afacere!… Aia a nostra cu oauale, ie găinărie da-o dracu, bine ca se sparsara!

Nea Mărin şi Anu Nou.

Mă frate-miu, cum zăcea al bătârn a lu al bătârn, când il întrebăm io de viaţa, zăcea „mă nepoate, fusa, fusa şi se dusa”. aşa trecu şi 1971. Fu un an bun, de ce să zâc! Fusai sănătos… Veta sănătoasă, copiii, nepoţi, sănătoşi, grâu se făcu, porumb se făcu, vin se făcu, ce mai, an cu belşug! An bun, ce mai, ca se mai întâmplară şi unele lucruri de-mi mearsera la inima! P-aia de la comparativa, de băgaseră mâinile pân-la umeri în gestiune, ii dovedi şi-i baga acolo unde le ie locu, ca poate le vine mintea la cap, pe nepotul Stanel Brabete, il decora… Mă fiecăruia dupe munca şi străduinţă! şi cum s-apropria anu de sfârşit, ii zâc lu Veta:

— Mă Veto, fata tatii, 'ai să petrecem anu nou cum scrie la carte mă, iote, facem cum vrei tu! Cum vrei tu, aşa facem.

Ee, dacă vrei să facem cum zâc io, zâce ia, 'ai să mergem la Bucureşti, să petrecem anu nou la nasu Pantelica, ca tot a zis iel să venim. S-aş merge şi io o data să petrec şi să n-am treaba! Ca de când mă stiu, de anu nou muncesc de dau în brânci!

Mă, zâc, are dreptate muierea! Ia s-o mai scot, mă, în lume, să fim şi noi o data musafiri, ca gazda fusai de când mă stiu, de când mă stiu, fusai gazda!

Zis şi făcut, plecarăm, cu toate ca nu mă prea bucurai, ca al de nasu la Bucureşti nu petrec anu nou, fac un soi de sirbatoare de-i zâce ca la bulion…

Loai io o damijeana de zaibăr şi un curcan, cozonaci şi o oala cu sarmale, ca să nu mă duc cu mâna goala.

Pina la Craiova, merseam cum merserăm. Di la Craiova, loai bilete la acelerat cu locuri rezervate.

Rezervate vorba vine, ca locurile ierau, da' fiecare loc mai avea rezervat câte doi-trei călători. Ierea un scandal în trin intre ai cu locuri rezervate, care şedeau jos, şi ai cu locuri rezervate, de şedeau în picioare, de mai mare dragu, auz? Io cu Veta avuserăm noroc ca ne-ntepeniram la capu vagonului, pe-nculoar şi nu mai ajunserăm la locuri, aşa ca scăparam de scandal. Da'pe drum mai încolo, auzii unii care se certau pe locurile noastre, aşa ca strigai şi io:

— Taica, fa matale scandal, ca suntem din acelas sindicat!

Ierea o-nghesuiala, de mă gândii „bine ca loai curcanu tăiat" ca altfel il duceam strosit de tot, da'de tot, auz?

Damijana, ramasai cu ia-n braţa. Adică vorba vine în braţa, ca nu puteam să ajung cu mâinile la ia. Sta singura înghesuită pe deoparte de mine, pe de alta parte de doi militari şi un popa. Cred ca pe burta popii sta mai mult! La Piatra-Olt se mai dete lume jos, de putui să schimb picioru, că-mi amortisa al atang de tot, de tot.

Pusa şi Veta oala cu sarmale lângă fereastra, da' n-apucarăm să răsuflăm, ca se sui puhoi de lume de ziceai ca e trinu de cauciuc, c-altfel nu-mi dau sama cum de-ncapuram atâţia.

Pa oala de sarmale se sui un copilaş şi se uita pe geam. Suca al mic, nepotu lu nasu, ajunsasa pe la jumatea vagonului, ca uitai să va spui, ca-l loasem şi pe Suca. Ca zisasa nasu să i-l aducem şi ta-su zâce:

— Duce-ţi-l mă, barem de anu nou să stau şi io liniştit! Îmi spusasa iel:

— Mă Marine, pe Suca asta mic, leagă-l!

Da'io când văzui înghesuială, zâc, lăsa ca n-are un'sa duce!

Da'al jurat de copil, mai în patru labe, mai musca pe unu de picior, mai intapa o cocoana, ajunsa pi la mijlocu vagonului.

— Sucaaa, zâc, unde ieşti?

— Acilea, nene Marine!

— Vino-ncoa, mă!

— Vino matale!

— Pa'io nu pot, ca ie-nghesuiala!
— Pa'daca nu poci matale, io cum să vin, ca sunt mic?!
— Pa'vino cum te susasi, auz?
— Nu pot să mai trec pe unde venii, ca mă bat aia de-i muşcai. Mă, zâc, mare minune cu Suca asta!
— Stai dracu acolo cuminte, să nu te cherd!
Da'cum vorbeam io cu Suca, unu care se suisa la Piatraolt, îmi baga cotu-n damijana. Mă frate-miu, s-avea un palton frumos, o culoare aşa deschisa… Sa prinsa zaibaru de ia, minune mare! Ii făcu mâneca neagra, ce mai! Începu un scandal!… Ce mă fac io, zăcea ala cu paltonu al nou… Ce vin ie asta?… Iasă la curăţat…?
— Zaibăr, zâc io, şi iasă de ieşit, da'numa cu foarfeca!
— Ce vorba-i asta? Zâce iel.
— Românească, zâc io.
— Pa'atunci, ce fac?
— Ii faci alta mâneca, zâc io.
— O să-mi plăteşti paltonul, zâce iel.
— Pa'di ce, zâc io, cu tu-mi plătişi vinu?
— Pa'ce io sunt de vina?
— Da'ce io, io detei cu damijana-n dumneata, sau dumneata deteşi cu cotu-n damijana?
— Pa'daca ie-nghesuiala! Zâce iel.
— şi ce, înghesuiala o făcui io?
— Pa'di ce nu stat acasă? Zâce omu. Nici în ajunu anului nou nu va potoliţi!
— Pa'matale di ce nu stai acasă?
— Lăsa, nu mi-o mai inoarce, zi mai bine ce fac cu paltonu, ca nu mai am stofa să-i schimb mâneca!
Zic:
— Îmi daţi mie adresa şi va aduc io o damijana cu vin.
— Ce să fac cu iel, zâce omu, ca io nu beau vin negru.
— N-are nimic, zâc io, va aduc io o damijana, o vărsam într-o căldare şi băgam paltonu să-l scoatem la o culoare, ca alt leac nu ezista! Zaibaru n-are moarte, auz?

Cum stam eu de vorba cu omu, numai ca vad într-o gara ca coborisa unu cu Suca de mâna.

— Mă frate-miu, strigai io pe geam, ce ieşti chior, nu vez ca ala nu-i copilu tău?

— Lăsa, zâce iel, vad io, că un copil aşa năród n-am văzut în viaţa mea.

— Pa'atunci di ce loasi copilu din trin?

— Ca să facem schimb, zâce ala. Dă-mi-l p-al meu de sta pe oala cu sarmale lângă dumneata şi ţi-l dau pe geam p-asta.

— Auzi mă la iel, zâc. Ştii ce ţi-ar trebui? Sa te las să faci anu nou cu Suca, să te-nveţi minte să mai pui mâna pe ce nu-i al tau!

Al lui nu vrea să să dea jos din trin, Suca nu mai vrea să urce. Pina la urma reuşirăm de schimbarăm narodu lui pe narodu nostru. Chirăia Suca şi să zbătea, ca nu se lăsa până nu mă păgubi de doua perechi de palme.

Cum se sparsasa damijana, ce mai fii-n ia, fr'o cinci kile, le detei de la baura unii. Aia aşa se-ncinsara, ca sparsara un geam şi-acu făcurăm tot chiciura la mustăţi.

— Maine, zâce Veta, ia vez d-asta, ca nu mă lăsa-n pace!

— Iu, Doamna ia-mă, care fu?

— Asta din spatele meu.

— Nu, zâce omu, nu va supăraţi! Tin şi io mâinile sub broboada la dumneaiei, că-mi îngheţară de tot. Dacă vreţi, va dau un pol.

— Mă frate-miu, mă, zâc, vez c-o-ncurci, auz? Îţi mai dau io un pol şi ia-t mănuşi, ca altfel te-ncalzesc io de-t bate colivă-n chiept, auz?

Mă frate-miu, cu chiu cu vai, ajunserăm la Bucureşti.

Se făcusara cam ceasurile saşa seara. Pina ajunsai la nasu Pantelica, se făcu de opt.

— Mă Marine, bine ca venişi, du-te după sifoane!

Ee… Fusai dupe sifoane… Dupe ţigări. Dupe chibrituri… Dupe buline de cap… dupe pâine, ca uitaseră… Dupe vin ca să bizuisara pe mine. Pe la uns'ce sara, ce mai, firsii, venii acasă. Ii găsii pe toţi la masa.

— Hai mă odată, zâce nasu, ca nu puturăm să şedem dupe tine, pe unde umblii, şi mâncarăm.

— Da'Veta unde ie? Zâc io.

— Fina? La bucătărie mai munceşte şi ia, zâce nasu, ca iete, nase-ta Reta ie rupta de oboseala.

Ee, lăsa zâc io, ca ia vru la Bucureşti, ştii, ia vru!

M-aşezai şi io la masa. Mă frate-miu, adormii de fr'o trei ori în sarmale… şi fuma unu lângă mine, de mă afumase de tot.

Zic:

— Mai lăsa şi matale ţigarea aia!

— Nu pot, zâce iel, ca de trei zile nu să găsesc „Amiral” şi astăzi găsii.

— S-acu ce faci, scot pârleala? Zâc io, mai lăsa, mai răsufla o tira! Lăsa omu ţigarea şi aprinsa un trabuc.

Nasu zâce:

— Marine, pune şi mie un sprit!

— Da'unde ieşti, zâc io, ca nu te vad de fum.

Ii pui io vin şi bag mâna sub masa să iau sifonu.

Mă fraţilor, şi-n loc de sifon apucai mita de coada. A dracu mita, să făcu ghem pe mâna mea.

Mă speriai, ce mai! Trasai mâna de sub masa şi aruncai mita în braţa la nasa Reta, care o arunca lu coana mare, care i-o arunca lu al de şedea lângă mine, care i-o arunca lu nevastă-sa, care i-o dete lu tata socru, care mi-o arunca mie, de o aruncai sub masa unde chirăi odată Suca, de leşina coana mare, soacra de!

— Da'ce-are a mita, mă nasule, zâc, ie turbata?

— Ie beata, zâce nasu, ca-l prinsai pe Suca, când ii dete ţuica. Da'nu-i nimic, o data ie anu nou!

Când mă uit bine la ala de lângă mine, se făcusa verde. Da-i cu oţet pi la tâmple, da-i palme, nimic! Chemarăm salvarea! Zice nasu:

— Mă fine, du-te tu cu iel la urgenta, să nu ne stricam noi petrecerea. Mă dusai, ce iera să fac?

Zice doftoru:

— Da'ce are?
— Nu stiu, zâc, bag sama de fumat.
— As, zâce eil, ie sufocat, nu vezi? Câte sarmale a mâncat?
— Pa'stiu io? Zâc, nu stiu!
Dete doftoru un telefon la nasu, şi ii spusara ca nu mâncase decât fr'o patruzaci şi doua.
— Ei, zâce doftoru, dacă reuşim da-i scoatem una, doua, îşi revine. Ca ie plin, zâce.
Ii făcu iel că-i făcu şi omu zâce:
— Hai-napoi la baieram, ca odată ie anu nou!
— Lăsa, zâc io, ca mai e şi la anu, ori vrei să nu-l mai apuci? Du-te acasă! şi se dusa.
Io ma-ntorsai la nasu pe jos, ca salvarea nu mai vru să mă duca şi taxi nu găsii. Când ajunsai la nasu, dormeau tot. Numai nasa Reta zâce:
— Marine, du-te la o farmacie de servici şi ia nişte bicarbonat. Da'vezi să scrie pe punga, ca altfel nasu Pantelica nu-l ia, ca ie frica să nu păţească ca anu trecut, când a luat praf de copt, de ierea să pleznească.
Mă dusai la farmacie; loai ce loai, când venii acasă, auzii zdrăngăneală-n bucătărie. Mă duc io. Veta mea spala vase de-a-npicioarele, de ierea gata-gata să cadă-n cazanu cu apa schiarta.
— A Veto, ce faci tu aci?
— Iote-i dau o mâna de ajutor lu nasa Reta, ca ie rupta săraca!
— Pa'ia unde ie?
— Doarme!
— Auz, Veto, fata tatii, lasă-i să doarmă, şi tu'ai cu mine, ca dacă prindem trinu asta de dimineaţă, ajungem pe sara acasă. Dormim până mâine să sărbătorim anu nou mâine sara, numa noi doi. Ca n-o fi foc, dacă-l sărbătorim pe doua, pe doua dacă-l sărbătorim, n-o fi foc! Il sărbătorim noi doi, ca doi porunghei!
Nea Mărin şi tomobilu.

Mă nepoate, mă, îţi spusai io ce mi să-ntimpla? Mă spusai sau nu spusai? Nu spusai, ca de când nu te văzui, când dracu iera să-ţi spui? Las', ca şi dacă te vedeam, ce, parca-t spuneam? Nu-t spuneam, ca nu puteam! Ca fiisai la spital! Ce te miri asa? Nu te uita ca mă vez zdravăn şi sănătos, ca dacă me vedeai cu fr'o doua săptămâni desurupat, nu dai pe mine nici-un praz degerat, auz? Pa'stai să spui!

N-am de lucru într-o vineri, şi-i zâc lu Veta:

— Mă Veto, fata tatii, ştii ce mă gândii io?

— Ce te gândişi? 'ce ia.

— Să mă duc pi la Bucureşti, zâc io.

— Pa' di ce? 'ce ia.

— Iote asa, zâc io.

— Pa' di ce „iote-asa”, zâce ia.

— De-aia, zâc io.

— E, dacă e de-aia, du-te, zâce ia, du-te, dacă ie de-aia. Ca tot trebuie să treci pi la nasu Pantelica, să-i duci hirdaiasu cu murături, de am zis noi cd i-l dam, ca poate şi-auce şi iel aminte şi ne da maşina de cusut, pe care a zis ca ne-o da.

Zis şi făcut. Plecai, ajunsai. Da' când ajunsai aci la Bucureşti, la nasu Pantelica, ii găsii pe tot grămadă-n curte. Stau şi sá uitau la un tomobil.

— Buna ziua, zic io, bine v-am găsit.

Iei nimic. Se uitau la tomobil, vorbeau tot odată, râdeau, săreau în sus de bucurie…

— Má drăcie, ce sá fie?

Cam beut, mi se parura, mai ales nasu, traznea a sâmbure de pruna. O vad io pe nasa Reta mai într-o parte, má duc la ia şi zic:

— Saru-mina naşe, bine v-am găsit.

— Aa, bine venişi! Iote Pantelica, finu Marin di la Băileşti. Da' ce-ai în hirdaiasu ala?

— Pa' murături! Nu ne fu vorba asa? Io sá va aduc murături şi voi să-mi dat maşina de cusut.

— Pa' ce maşină, ca nu mai ie.

— Iu, Doamne ia-mă, pa' di ce?

— Iote, n-avu de lucru Pantelica, o vându, şi cu banii de-i loa, juca la loz în plic şi câştigă maşina asta „Fiat 850”, ca chiar acuşica ne pregătim sá plecam pi la Sinaia.

— Pa' ce treaba avet voi la Sinaia, ce cătat voi la Sinaia?

— Pa n-avem nici-o treaba, da' dacá avem maşina?

Asta aşa ie! Când are omu maşina, nu mai ie nevoie sá aibă fr'o treaba, se mai duce şi-aşa sá aibă de un-sa-ntoarce.

Ei, sá suiră iei în maşină, nasu Pantelica cu nasa Reta în fata, al bátirn cu a bátirna, părinţi lu nasa, socrii lu nasu Pantelica, de, în spate… Zice nasu:

— Loat şi copiii acolo-n spate.

— Má Pantelica, pa' hu e voie decât patru persoane, zice al bátirn.

— Ia uita má la iel?! Pa' ce copii ie persoane? Înghesuiţi-i má dracu acolo… Iote la iel!

— Da' cu ciuciu Marin ce facem? 'ce nasa Reta. Ciuciu sunt io, ştii?!

— Pa' sá stea şi iel tot în spate, 'ce nasu.

— Pa' cum sá stea şi ciuciu Marin în spate?

— Iote pe ciuci, zise nasu Pantelica.

— Aa, ca bine zici, 'ce nasa.

— Auzi, ciuciu Marin? Matale stai pe ciuci, da' când t-oi zice io saşa, te culci pe burta, auz?

— Pa' di ce?

— D-aia, că-nseamnă ca ie frun miliţian şi sá nu te vadă ca nu ie voie.

— Pa' dacá nu ie voie, nu má sui, zic io.

— Hai má, zice nasu, ce ieşti copil? Sui dracu odată acolo ca ne grăbim… Iot la iel!

Má suii. Da' ca sá n-am bătaie de cap, má pusai di la-nceput pe burta. De văzut, nu vedeam nimic, da' o auzam pe nasa Reta că-i mergea gura ca melita.

Asa Pantelica, bag-o-ntr-a patra, calc-o pe coada, depasteste-l p-ăla, vez d-ăla cu camionu, ca vrea să se suie pe noi. Iote la aia, se cauta-n poşetă-n mijlocul bulevardului,

şi pe ia poate-o cata moartea pe-acas', şi ia cherde vremea p-aci.

— Iote la ala cu duba, depăşeşte şi nu semnalizează, zâce nasu. Ce ba, ieşti chior, de nu clipeşti?

— Lasă-l Pantelica, zâce nasa, tu vez de volan, ca de drăcuit il drăcuiesc io! Mă vaca neagra, trage pe dreapta!

Mă fraţilor, dupe frun ceas juma, înţepenisem de tot.

— Mă, zâc, mai e mult, mă?

— Ce să fie? Zâce nasa.

— Pa' Bucureşti, zâc io.

— Ha, ha, ha, iote mă, uitarăm de ciuciu Marin, zâce nasu, scoal mă dracu de-acolo, ce se firsi Bucurestiu de mult! Tu nu vezi ca suntem la kilometru saşa? Când zisa saşa, sării pe burta, ce ierea să fac?

Iei leşinară de râs. Al bătârn zâce:

— Mă fine, nărod ieşti, nu sării mă pe burta, decât când ie saşa de miliţie, nu de kilometri.

— Mă, ce maşina ie Fiatu asta, iote avem peste suta la ora şi nici nu simtasti.

— Iote la ala cu basculanta, zâce nasa, merge parca ie cu ochii mortului. Ce Pantelica, o să-i înghiţim noi motorina ăstuia, ia depăşeşte-l!

— Ţineţi-vă bine, zâce nasu, c-o calc pe coada.

Mă frate-miu, şi când o zbici odată, mă pomenii în braţa la coana mare.

— Ce te cocoţaşi pe mine, mă? Vezi ca nu-ţi cunoşti lungul nasului? Stai dracu acolo jos, ca acu apare miliţia!

— Pa' de unde să apară, zâc io, din porumb?

— Saşa, zâce ia!

— Ce? Zâc io.

— Saşa, şi nu de kilometri.

Mă, dacă văzui c-o tine p-a iei, sării pe burta, ce dracu ierea să fac.

— Mă Pantelica, zâce al bătârn, de unde-l găsişi mă pe finu-tau asta, ca numa pe bătăturile mele sta, auz, mi le nenoroci, ce mai!

— Lăsa mă tata, zâce nasu, mai rabda şi tu ca acu ajungem. Ca iete avem peste 150 la ora, da' ţineţi-vă bine, ca intram în curbe.

Mă fraţilor şi când o începu s-o cearnă, la început mai rar, da' p-orma din ce în ce mai des, ierea cândnasu-n nasa, când nasa-n nasu, când al bătârn în a bătârna. Când a bătârna-n al bătârn… Iei se veseleau tare… aşa Pantelica, calc-o pe coada… Sperie-l p-ăla cu trabantu…

Io nu vedeam nimic, ca mă calca pe cap când a bătârna, când al bătârn, când copiii, când tot deodata.

Mă fraţilor, şi când ierea veselia mai în toi, ne bufnirăm o data de ceva tare, de mă pomenii io deasupra, peste iei.

— Pantelicaaa!… Ia-o la stânga, zâce nasa.

— Taci fă, nu fii năroada, cum s-o mai iau la stânga, tu nu vezi ca suntem în aier şi cu roatele-n sus?

Da' n-apuca să firseasca vorba, ca ne mai bufnirăm odată. Mă nepoate, şi d-aci-n colo nu mai stiu nimica, mă!

Să făcu o bezna… şi mi-era bine… şi mi-era bine ca când eram copilaş mic… Mă trezii io, mă minghiia ceva pe oichi. Deschid io oichi, o crenguţă de brad, cum o batea vinţu, aşa mă mângâia. Când mă uit mai bine, eram p-o creaca, ca rufele la uscat. La fr'o trei-patru metri supt mine, iarbe verde, floricele… Frumos! Mă, zâc, ce-o fi cu mine, n-oi fi-n rai!… Da'-ncet, încet, mi-ad'sai aminte de nasu… de nasa… Mă, zâc, ce-o fi cu-aia, mă, unde-o fi aia, mă?… Cum mă gândeam io asa, aud p-unu, zâce:

— Iote, dom'le, mai ie unu-n pom!

— Ce cat acolo, bade, ce cat acolo?

— Ce să cat, zâc io, dude cat! Aia cat…

— Hopa, zâce, dude? Pa' ce mă, bradu are dude, are dude bradu?

— Are, zâc io, cum să n-aibă? Daca are nasu Pantelica carnet de conducere, di ce n-ar avea bradu dude!… Iote la iel!

— Otule… Otule. Ia dă-te jos d-acolo!

— Pa' di ce? Zâc io.

— Iote-asa, ne suim frumuşel în maşinuţa, şi mergem o tirisica pân' la Sinaia.

— Io-n maşina, nici mort!

— Pa' cât o să stai acolo?

— Iote, pân' la iarna, pân-o da zăpada şi vin io uşurel la vale cu sania, ca de zdruncinătura sunt satul.

— Tovarasu maior, zâce, iote asta, nu vrea să se dea jos!

— Când mă uit, un militiian! Saşa, zâc, şi sării pe burta, ce ierea să fac?

Ee, cu chiu cu vai, ne-aduna. Da' să vezi, minunea minunilor, copiii, nicăieri! Ii căutarăm, ne sucirăm, nu-i găseam de fel, de fel. Cum intrasam noi în a pădure cu peste 130 de kilometri, copilaşii, mai uşori, ii arunca peste un dâmb, într-o plasta de fin. N-avură nimic copiii, da'acolosa ierea o tabără de pioneri care se pregătea să plece la Braşov şi aia, la-nghesuială, ii luară şi pe-ai noştri! Pe noi ne dusa la spital. Io scăpai uşor, ca n-avusai decât o mâna sucita. O mâna sucita, un picior rupt şi capu spart în opt locuri. Da' se chinuiră mult până-mi scoasara de supt chiele acele alea de brad. Ca ieream verdee… Verde de tot şi nu puteam să mă duc aşa la Veta, ca cine ştie ce-şi închipuia aia! Cu nasu se chinuiră rău.!

Auziţi mă fraţilor, la iel dinţi de oltean!… Muscasa asta din volan ca din covrig, auz? Nu, ca la dinţi n-avu nimic, la dinţi, da' nu vrea să dea drumu la bucata aia de volan, de fel, de fel. Pina nu-l adormiră, nu putură să i-o scoată, ce mai! Coaste, n-avu rupte decât fr'o doua, ca fr'o doua la-nceput nu i le găsea de fel. Că-i auzii io pe doftori p-acolo, când zăceau ca nasa Retaar avea una-n plus. Al bătârn scapa al mai uşor. Da' se chinuiră şi cu iel. Să chinuiră până-i scoaseră bujia, ştii?… Pina-i scoaseră bujia d-acolo… D-acolo, de unde intrasa, ce mai! Ca nu putea să i-o scoată, ca se gâdila, râdea şi să zbătea.

A bătârna avu noroc! Ia avu al mai mare naroc!

Auz mă nepoate, asta a bătârna, soacra lui nasu de, asta toată viaţa iei a fost o fandosita! Asta toată viaţa iei a vrut

dint de aur, auz, ce-i lipsea iei, dint de aur? Şi-auz noroc pe ia, c-auzii io o sora acolo la spital, când ii zăcea la alta:

— Auz, tu, ce-i găsiră la aia bătârna-n gura?

— Ce tu?

— Platina di la motor, tu!

Acu suntem toţi sănătoşi! Numa nasu Pantelica mai ie-n ghips, da' şi iel tot acasă. Ca dupe accident, vorbi nasu cu-n mecanic particular, băiat priceput, ştii? Zice nasu:

— Mă nea Filimoane, vezi ce dracu mai pot să faci din a maşină!

Si a făcut omu ce-a putut! A loat bucăţica de radiator care mai ramasasa-ntreaga, a loat ventilatoru, l-a ascuţit bine, bine, motor cum nu mai avea, i-a pus o manivela şi a făcut o maşină de tocat carnea de toată frumuseţea. Da' nu-i gata, ca trebuie s-o vopsească, ca mi-a zis iel să-l întreb pe nasu, dacă să-i dea tot coloarea dinainte. Când auzi nasu, 'ce:

— Mă fine Marine, nu mai mă face să mă rid, că-mi cade ghipsu-n gura.

Ca uitai să va spui ca nasu ie-n ghips pânâ-n dreptu gurii si, când râde, i se freacă dinti-n ghips, ştii?

— Că-i zisai io:

Vez mă nasule ce-nseamnă ecesu de viteza? Vez ce păţirăm?

— Taci mă, nu fii prost, ca cu viteza avusaram naroc! Ca dacă n-aveam viteza şi nu săream în pădure la curba aia, intram în ailaltă, s-acolo dam diract în paretele de stâncă, de ne-amestecam de tot, de şi pe cruce trebuia să ne scrie la un loc.

Io numa când mă gândii, să fi rămas pe lumea ailaltă cu a bătârna, cu soacra lu nasu, de, îmi venii să iau cimpii!

Acu, la iei acasă ie veselie mare! Cum s-aseaza toţi la masa, nasu Pantelica din pat, din odaia ailaltă, face ca maşina, ştii?

— Uu… Uuu…

Si sar tot pe burta sub masa. Râde nasu, mă, râde, d-a-nceput să i se toace ghipsu-n dreptu gurii.

Acu, mă duc şi io acas', da sunt mulţumit! Ca mă duc acasă, da' nu mă duc cu mâna goala, ca dacă nu mai avură maşina aia de cusut, mi-o deteră mie p-asta de tocat carne. Mă, să vez ce se umfla Veta-n pene, să vez ce se umfla, ştii? Pa' cine mai ie ca ia, s-aibă maşina de tocat carne „Fiat 850”. Ia uite la ei!

SFÂRŞIT